

KONFERENCJA NAUKOWA

CZTERDZIEŚCI LAT PO ZAMKNIĘCIU LONDYŃSKICH „WIADOMOŚCI”

Toruń, 16–18 września 2021 roku

Na przełomie marca i kwietnia bieżącego roku minęło czterdzieści lat od momentu, w którym ukazał się ostatni, 1816., numer londyńskich „Wiadomości”. Pismo, założone przez Mieczysława Grydzewskiego w marcu 1940 roku w Paryżu jako kontynuacja przedwojennych, wydawanych w Warszawie „Wiadomości Literackich”, nosiło tytuł „Wiadomości Polskie, Polityczne i Literackie”. Przeniesione do Londynu po kapitulacji Francji ukazywało się do lutego 1944 roku, kiedy to na skutek nacisków władz sowieckich brytyjskie Ministerstwo Informacji cofnęło mu przydział papieru. Po wznowieniu w kwietniu 1946 roku było wydawane pod skróconym tytułem „Wiadomości” przez Mieczysława Grydzewskiego (do 1970 roku), następnie przez Michała Chmielowca (do 1974 roku) i wreszcie przez Stefanię Kossowską, która w maju 1981 roku zamknęła pismo, zaś archiwum redakcyjne w 1994 roku przekazała do Archiwum Emigracji przy Bibliotece Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W 1999 roku „Wiadomości Polskie, Polityczne i Literackie” oraz „Wiadomości” zostały zdigitalizowane i udostępnione online w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.

Roli i znaczenia „Wiadomości” nie sposób przecenić. Przez blisko czterdzieści lat były one najważniejszym literackim tygodnikiem wydawanym przez powojenną emigrację. Docierając do ponad osiemdziesięciu państw, kształtowały poglądy kulturalno-literackie, a także polityczne i społeczne znacznej części uchodźczego środowiska. „Wiadomości”, oskarżane o wspominkarstwo i nadmierne zwrócenie ku przeszłości, czasami irytowały i budziły sprzeciw, ale częściej dawały nadzieję, pokrzepiały, niosły polskie słowo i literaturę w najdalsze zakątki globu. Określane mianem „niezlomnych” konsolidowały tę część emigracji, która nie godziła się na żadne ustępstwa wobec władz PRL-u i która nie utożsamiała się z linią programową paryskiej „Kultury”.

W przekonaniu, że czterdziestoletni dystans pozwala lepiej naświetlić i ocenić szereg zjawisk, zrewidować dotychczasowe oceny i obiegowe opinie, poddać krytycznemu namysłowi wiele aspektów związanych z historią i dorobkiem londyńskiego tygodnika, Wydział Humanistyczny UMK, Interdisciplinary Centre for Emigration Studies, Archiwum Emigracji i Muzeum Uniwersyteckie UMK oraz Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie (Londyn) zapraszają Państwa do wzięcia udziału w konferencji naukowej pt. „Czterdzieści lat po zamknięciu londyńskich «Wiadomości»”.

ORGANIZATORZY

Wydział Humanistyczny Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Interdisciplinary Centre for Emigration Studies

Archiwum Emigracji i Muzeum Uniwersyteckie
UMK (Toruń)

**ARCHIWUM
EMIGRACJI**

Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie
(Londyn)

PATRONAT

Rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
w Toruniu

**UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU**
JM Rektor
prof. dr hab. Andrzej Sokala

Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki

**Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego**
Piotr Całbecki

KOMITET NAUKOWY

prof. Alfredas Bumblauskas (Uniwersytet Wileński)
dr hab. Beata Dorosz, prof. IBL (IBL PAN)
dr hab. Adam Kola, prof. UMK (UMK Toruń)
mgr Joanna Krasnodębska (UMK Toruń)
prof. dr hab. Wacław Lewandowski (UMK Toruń)
dr hab. Rafał Moczkoan, prof. UMK (Kierownik konferencji, UMK Toruń)
prof. dr hab. Józef Olejniczak (UŚ Katowice)
prof. dr hab. Jolanta Pasterska (UR Rzeszów)
prof. dr hab. Janusz Pasterski (UR Rzeszów)
dr hab. Anna Supruniuk (UMK Toruń)
dr hab. Mirosław A. Supruniuk (UMK Toruń)
dr hab. Marcin Wołk, prof. UMK (UMK Toruń)

SEKRETARZE KONFERENCJI

dr Marcin Lutomierski (m.lutomierski@umk.pl)
dr Łukasz Gemziak (lukgem@umk.pl)

TEMATYKA KONFERENCJI

Do udziału w konferencji zapraszamy przedstawicieli różnych dyscyplin – literaturoznawców, historyków, prasoznawców, językoznawców, filozofów, socjologów, historyków sztuki, kulturoznawców, teatrologów, bibliologów itd. W czasie konferencji chcielibyśmy poruszyć m.in. następujące zagadnienia:

1. wizja kultury polskiej, w tym literatury, malarstwa, teatru itd. kreowana na łamach „Wiadomości”;
2. „Wiadomości” wobec kultury europejskiej;
3. rola „Wiadomości” w kształtowaniu emigracyjnych postaw i wartości, w tym politycznych;
4. miejsce i znaczenie „Wiadomości” w życiu literackim i dorobku emigracji niepodległościowej;
5. redaktorzy tygodnika (Mieczysław Grydzewski, Michał Chmielowiec, Stefania Kossowska);
6. krąg współpracowników pisma;

7. literacka Nagroda „Wiadomości”;
8. londyński tygodnik wobec innych pism uchodźczych;
9. czytelnicy, sympatycy i krytycy pisma;
10. redakcja i aspekty techniczne wydawania „Wiadomości”.

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

Konferencja odbędzie się w dniach 16-18 września 2021 roku. Planowana jest w formie hybrydowej (o ile pozwolą na to warunki) – będzie można wziąć w niej udział online lub w trybie stacjonarnym w Toruniu. Obrady będą odbywały się w Collegium Maximum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Plac Rapackiego 1). Koszt opłaty konferencyjnej wynosi: udział online – 150 zł, tryb stacjonarny – 450 zł.

W czasie konferencji zostanie otwarta wystawa poświęcona „Wiadomościom”, na której zaprezentujemy unikatowe rękopisy literackie, listy, przedmioty osobiste redaktorów i pamiątki po tygodniku.

Tematy referatów z abstraktami (ok. 1 tys. znaków) prosimy przesyłać do **20 czerwca 2021** roku na adres: m.lutomierski@umk.pl

Informacja o przyjęciu referatu przez Komitet Naukowy będzie przesłana do 30 czerwca 2021 roku.

Wystąpienia konferencyjne, które przejdą pomyślnie proces recenzowania, zostaną opublikowane w roczniku „Archiwum Emigracji. Studia – Szkice – Dokumenty”.

Decyzja o ostatecznym kształcie organizacyjnym konferencji (online czy tryb hybrydowy) zostanie podjęta do 31 sierpnia 2021 r.